

Vergaderjaar 2024–2025

36 600 XVII

Vaststelling van de begrotingsstaat van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp (XVII) voor het jaar 2025

Nr. 44

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSHULP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 november 2024

In reactie op het verzoek van de vaste commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp (BHO) van 14 oktober 2024 met het Kamerstuk 36 600 XVII/2024D37225 inzake feitelijke vragen over de Begroting Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp heb ik op 1 november 2024 een brief aan de Tweede Kamer (Kamerstuk 36 600 XVII, nr. 10) gestuurd. In het verzoek van de vaste commissie voor BHO wordt gevraagd een overzicht te geven van de export van strategische goederen en diensten naar conflictgebieden in de afgelopen twee jaar, inclusief Israël. Ik heb daarop geantwoord dat er voor een volledige en correcte beantwoording van deze vraag meer tijd nodig is voor afstemming met andere departementen en uitvoeringsorganisaties en dat de inhoudelijke beantwoording zal worden nagestuurd. Door middel van deze brief bied ik hierbij de inhoudelijke reactie aan.

Sinds oktober 2022 zijn er op aangiften ten uitvoer die bij de Nederlandse Douane zijn ingediend, de volgende militaire en dual-use goederen aangegeven onder de (op dat moment) geldige exportvergunningen naar conflictgebieden. De lijst behelst de aangiften ten uitvoer voor de volgende conflictgebieden: Myanmar, de Centraal Afrikaanse Republiek, Oekraïne, Soedan, Libië, Afghanistan, Israël, Mali, Irak, Armenië, Azerbeidzjan, Democratische Republiek Congo, Nigeria, Moldavië, Libanon, Ethiopië, Zuid-Soedan, Somalië.

Lijst van Militaire goederen

Israël¹:

Delen, gereedschap en technologie voor F-16 gevechtsvliegtuigen

Warmtebeeldcamera's

<i>Delen voor robots</i>
<i>Delen van ontstekingsmechanismen voor granaten en technologie</i>
<i>Platen voor ballistische bescherming en technologie</i>
<i>Platen, vormdelen en helmschalen van polyethyleen en technologie</i>
<i>Technologie voor antitankraketten</i>
<i>Delen voor radarsystemen voor luchtafweer</i>
<i>Zichtsystemen voor voertuigen</i>
<i>Delen voor oorlogsschepen</i>
<i>Delen voor sonarsystemen</i>
Oekraïne²:
<i>Communicatiesystemen inclusief programmatuur en technologie</i>
<i>Kogelwerende platen en helmen</i>
<i>Ballistische platen</i>
<i>Nachtzichtapparatuur en toebehoren</i>
<i>Optisch wapenvizier</i>
<i>Radarsystemen</i>
<i>Delen voor radarsystemen</i>
<i>Technologie voor radarsystemen</i>
<i>Simulatieprogrammatuur voor F-16 gevechtsvliegtuigen</i>
<i>Delen, programmatuur en technologie voor radar- en C3-systemen</i>
<i>Platen voor ballistische bescherming en technologie</i>
<i>Platen, vormdelen en helmschalen van polyethyleen en technologie</i>
<i>Munitie, kal. 12,7mm</i>
<i>Munitie, kal. 7,62x51mm</i>
<i>Laser rangefinders</i>
<i>Aanhangwagens</i>
<i>Delen voor M113 pantservoertuigen</i>
<i>Delen voor Oncilla pantservoertuigen</i>
<i>Delen voor voertuigen</i>
<i>Foden vrachtwagen</i>

¹ De uitvoer van *delen voor radarsystemen voor luchtafweer* (onderdelen voor het Iron Dome-luchtafweersysteem) en *delen voor oorlogsschepen* (schokdempers voor containers op marineschepen) betrof transacties van na 7 oktober 2023 met eindgebruik door de Israëlische krijgsmacht. Uw Kamer werd hierover op 29 februari 2024 geïnformeerd (Kamerstuk 22 054, nr. 416).

Voor de overige transacties geldt dat het ging om de (tijdelijke) uitvoer naar, of doorvoer via Israël voor ontwikkel-, productie- of onderhoudsdoeleinden. Deze goederen worden voor testen in Israël gebruikt, komen na een productie- en of onderhoudshandeling in Israël terug naar Nederland of worden na deze handelingen naar een eindgebruiker in een derde land uitgevoerd. In geen van deze gevallen is sprake van eindgebruik door de Israëlische krijgsmacht.

² Dit overzicht bevat transacties op grond van vergunningen die zijn afgegeven aan bedrijven en particulieren. Voor een overzicht van de export op initiatief van de Nederlandse staat verwijs ik naar de reguliere overzichten waarmee de Minister van Defensie, mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp, de Tweede Kamer over deze transacties informeert (het meest recent op 6 oktober 2024, Kamerstuk 22 054, nr. 432).

Lijst van Dual-use goederen

**Afghanistan, Armenië,
Centraal-Afrikaanse
Republiek, Libië,
Moldavië, Somalië,
Zuid Sudan:**

Apparatuur voor informatiebeveiliging

Azerbeidzjan:

Pompen

Apparatuur voor informatiebeveiliging

Beveiligde computerapparatuur

Programmatuur voor informatiebeveiliging

**Democratische
republiek Congo:**

Membraanfiltermachines en microfiltermembraanelementen

Apparatuur voor informatiebeveiliging

Programmatuur voor informatiebeveiliging

Ethiopië

Stroomfiltratieapparatuur

Membraanfiltermachines en microfiltermembraanelementen

Apparatuur voor informatiebeveiliging

Programmatuur voor informatiebeveiliging

Irak & Soedan:

Apparatuur voor informatiebeveiliging

Programmatuur voor informatiebeveiliging

Israël:

Mengsel met meer dan 30% triëthanolamine

CNC gestuurde draaibank

Capacitief meetsysteem

<i>Drukzetter</i>
<i>afsluiters en delen daarvan</i>
<i>Pompen en delen daarvan</i>
<i>Vloeistoffilters</i>
<i>Geïntegreerde schakelingen</i>
<i>Hoogfrequentie elektronische test- en meetapparatuur</i>
<i>AD convertors met een resolutie van 16 bits of meer</i>
<i>Gestuurde vonkbruggen</i>
<i>Delen voor lithografische apparatuur</i>
<i>Technologie voor optische sensoren en apparatuur</i>
<i>Technologie voor lithografische apparatuur</i>
<i>Computing platform voor wafer inspectie</i>
<i>Apparatuur voor informatiebeveiliging</i>
<i>Beeldversterkerbuizen</i>
<i>Optische sensoren</i>
<i>Beeldcamera's</i>
<i>Thermische camera</i>
Libanon:
<i>Kogelwerende kleding</i>
<i>Apparatuur voor informatiebeveiliging</i>
<i>Programmatuur voor informatiebeveiliging</i>
Myanmar:
<i>Vloeistoffilters</i>
Nigeria:
<i>Afsluiters</i>
<i>Membraanfiltratieapparatuur</i>
<i>Vloeistoffilters</i>
<i>Apparatuur voor informatiebeveiliging</i>
<i>Thermische camera</i>
<i>Optische regelapparatuur</i>
<i>Navigatieapparatuur</i>
<i>Onbemand luchtvaartuig</i>
Oekraïne:
<i>Nucleaire technologie</i>
<i>Kogelwerende kleding</i>
<i>Dimethylamine</i>
<i>Diepgatboormachine</i>

<i>Apparatuur voor informatiebeveiliging</i>
<i>Programmatuur voor informatiebeveiliging</i>
<i>Beeldversterkerbuizen</i>
<i>Beeldcamera</i>
<i>Thermische camera's</i>
<i>Onbemand luchtvaartuig</i>

Jaarrapport exportcontrolebeleid 2023

Met betrekking tot het rapport «het Nederlandse exportcontrolebeleid in 2023» zijn er in een tabel helaas enkele onjuiste waarden vermeld die niet het correcte beeld geven over de afgewezen vergunningaanvragen voor dual-use goederen die in het kader van de Dual-Use Verordening zijn verleend. De volgende wijzigingen zijn doorgevoerd:

- In de onderste regel van tabel 3 (zie hieronder) was per abuis het getal 516,72 miljoen euro ingevuld in plaats van 16,72 miljoen euro.
- Dit getal omvat de totale waarde van de afgewezen dual-use vergunningen en is nu correct weergegeven.
- In de onderste regel van tabel 3 (zie hieronder) was per abuis het getal 15 in plaats van 14 ingevuld.
- Dit getal omvat het totaal aantal afgewezen vergunningen en het totaal komt uit op een aantal van 14 afgewezen vergunningaanvragen (niet 15).
- Beide gerectificeerde getallen zijn in onderstaande tabel tussen «haakjes» gezet.
- De inhoudsopgave is geactualiseerd en reflecteert de nieuwe paginanummers.

De gerectificeerde versie is als bijlage toegevoegd. Hieronder treft u de geactualiseerde tabel aan.

Tabel 3, Aantallen en waarde van de afgegeven en afgewezen exportvergunningen voor dual-use goederen in 2023

	Aantal afgegeven vergunningen	Waarde (mln.€)	Aantal afgewezen vergunningen	Waarde (mln.€)
Individueel	660	294,85	14	16,72
Globaal	181	20.554,28	0	0
Intra EU	54	117,94	0	0
Catch All	3	0,0171	0	0
Totaal	898	20.967	14 ¹	16,72 ¹

¹ deze twee getallen zijn gerectificeerd

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp,
R.J. Klever